

Naš mladi vladar v Ljubljani

Ljubljana, 4. avgusta.

Nj. Vel. kralj Peter II. je zdaj že dalj časa med nami. V kraju, ki ne slovi zama kot biser slovenske zemlje, na Bledu, ki se je bil tako priključil z njegovemu vzvišenemu očetu, se mu di. Svoj počitek uporablja po imenitno opravljenem zloženem izpitu za izlete. Tako se je tudi včeraj zjutraj s petimi šolskimi tovariši, ki jih ima v gosteh, odpeljal v Kamniško Bistrico. Avto je upravljal sam. Po krajšem postanku v Kamniški Bistrici se je naš visoki gost odpeljal še v Ljubljano.

Kmalu po deseti uri dopoldne so se po Dunajski cesti pripeljali štirje avtomobili. V prvem se je vozil naš mladi vladar, v drugih pa njegovo spremstvo. Avtomobili so zavili skozi Selenburgovo ulico na Kongresni trg, dalje pa po Emonski ter Cojzovi cesti čez šentjakovski most v Florjansko ulico, na Karlovo cesto in po klancu na Grad, kjer je Nj. Vel. kralj s svojimi izstopil. V spremstvu podpolkovnika g. Kerekovića si je naš mladi vladar nato ogledal dela na grajskih šancah. Obšel je tudi ves lepo urejeni grajski prostor. Na Gradu se je prav tačas mudilo precej ljubljancem, ki so vladarja navdušeno pozdravljali. Kralj Peter je vsem prijazno odzdravljil.

Tedaj pa je že pridobil odnekod majhno dekletce ter izročilo kralju lep šopek slovenskih nageljnov, ki jih je naš vladar sprejel iz njegovih rok vidno vzradošen. Na Gradu se je kralj Peter pomudil dober četrt ure, nato pa se je čez Mestni trg in Marijin trg spet odpeljal v mesto ter se ustavil v Prešernovi ulici pred drogerijo Gregorič, kjer se je naš kralj ob svojih obiskih že večkrat ustavil. Vest o njegovem prihodu se je po mestu razširila silno naglo. Od vseh strani so vrel ljudje, ki so se zbirali v Prešernovi ulici. Občinstvo je kralja navdušeno pozdravljalo. Avtomobili so polagoma odpeljali proti pošti, nato so obvozili še Tivoli, končno pa so se spet vrnili proti Bledu. Povsod je ljudstvo svojega mladega vladarja navdušeno pozdravljalo.

Kraljeviča Andrej in Tomislav doma

Ljubljana, 4. avgusta.

Predvčerajšnjim sta se ob pol desetih zvečer vrnili iz zamejstva v domovino tudi Nj. kralj. Vis. kraljeviča Andrej in Tomislav. Z Raketa se je ž njima pripeljala Nj. kralj. Vel. kraljica Marija. Dvorni vlak je na ljubljanski postaji dalj časa postal, nato pa se je Nj. Vel. kraljica Marija odpeljala s kraljevičema proti Bledu.

Tudi predsednik vlade v Sloveniji

Ljubljana, 4. avgusta.

Včeraj ob tričetrt na deset se je z brzim vlakom pripeljal v Ljubljano iz Splita predsednik vlade in notranji minister g. Dragiša Cvetković. Na kolodvoru ga je pričakal ban dr. Natlačen, ki mu je zadel dobrodoščilo. Predsednik vlade in ban dr. Natlačen sta se nato nekaj časa med pogovorom sprehajala po kolodvoru, nato pa sta se odpeljala v mesto z avtomobilom. Pri nebotičniku sta izstopila. Predsednik vlade se je nato v spremstvu bana dr. Natlačenega podal skozi pasajo na Aleksandrovo cesto, po kateri se je dalj časa sprehajal. Okrog enajstih dopoldne pa se je nato odpeljal naprej na Bled, kjer se je nastanil v Parkhotelu.

Ljubljana od včeraj do danes

Dolgo časa se že drži tole lepo poletno vreme. Saj bi bilo čisto lepo in tisti, ki zdaj preživljajo svoj dopust, sami sebi čestitajo, da so tako imenitno uganili pravi čas. Ampak vročina je, da se Bogu smili. Človeka koj oblije znoj pri delu in pri hoji. Tisti, ki imajo vsak dan čas za kopanje, se veselijo, saj je voda gorka in sončenje prijetno. Ne bilo bi pa prav nič odveč, če bi zdaj dobili malo dežja; na poljih se je že spet začela kazati suša. Nekaj dni sem sicer čez nebo že lezejo oblaki, pa jih vendar vselej spet prežene kakšen veter. Popoldne se zloži, zvečer grede oblaki narazen, do jutra se spet zbera. Bolj pa ko dan raste, bolj se jasni in že zgodaj dopoldne sonce neumljeno pripeka. Takega vročega poletja že dolgo časa ni bilo. Čudno, da se juljsko poletno vreme bre spremembe drži tudi še zdaj, avgusta meseca!

Vrsta nesrečnih padcev

Ceste so zdaj kaj pripravne za vožnjo. Avtomobili, vozovi, motorna kolesa in navadna — vse šviga gor in dol po naših belih cestah. Kaj čuda, če se zato dan za dnem tudi dogajajo številne težje in lažje nesreče. V bolnišnico vsak dan pripeljejo kakšnega takega »prometnega ponesrečenca«. Tako je bilo tudi včeraj, ko so pripeljali naslednje:

Janeza Joželjna, štiriletnega, posestnikovoga sina iz Žirovnice pri Cerklju. Janezek se je z očetom peljal na vozu, pa je padel in se potolkel. Zorana Ožbalta, sina upokojenega orožnika iz Ljubljane. Zoran se je peljal s kolesom, padel in se potolkel ter si zlomil roko.

Svetozarja Tavčarja, brezposelnega telefonista iz Ljubljane, ki je padel z motorja ter se potolkel. Posebno hudo nesrečo pa je doživel Ljubo Žužek, sin železniškega kontrolorja iz Maribora. Ljubo se je peljal s kolesom, pa je izgubil na vozilu ravnotežje ter se prevrnil v sedem metrov globok prepad. Pri tem si je zlomil roko in nogo ter se še hudo potolkel.

Med delom se je po nesrečni nerodnosti udaril po glavi ključavničarski pomočnik iz Lesc na Gorenjskem Polde Torkar.

Pri delu na prosti je progovnemu delavcu Ludviku Zakavšku iz Vidma-Krškega po nesreči odletel v oko kamniten drobec ter mu ga poškodoval. Vsi ti se zdaj zdravijo v ljubljanski bolnišnici.

Rudarji - izseljenci med nami

Včeraj ob tričetrt na poldne je na ljubljanski kolodvor pripeljal poseben vlak, ki je vozil okrog 400 izseljencev, med katerimi so večino tvorili slovenski rudarji-izseljenci, ki žive in delajo v Nemčiji. V glavnem so bili ti izseljenci iz okolice Essena in Düsseldorfa. Mnogi so prišli tudi s svojimi družinami. Vlak je zavzemal trinajst vagonov z oznako »Essen«, vozovi so bili zaporedno označeni s številkami, tako da našim rojakom ni bilo treba begati, če so se ob izstopu na kakšni postaji kaj dalj časa zamudili in pozno spet vstopali. V Ljubljani so jih pričakali na kolodvoru banovinski iz-

seljenski nadzornik ravatelj g. Fink, za mestno občino ljubljansko g. dr. Mis ter zastopnik Rafaelove družbe. Večina izseljencev je odšla v mesto, neki pa bi se bili radi odpeljali kar naprej iz Ljubljane, pa se sveda niso mogli, ker niso imeli našega denarja. Kreditnih pisem tudi niso mogli zametati, saj je bila ura že poldne ter sta bili obe »Putnikovic« menjalnici, na kolodvoru in na Masarykovi cesti, že zaprti. Zato so morali počakati.

Večina izseljencev in naših izseljencev-rudarjev je iz krajev Essena-Botropa, Gladbecka, Buer, Kassa, Gelsenkirchena ter Moers-Meerbecka. Vsi ti izseljenci bodo v Sloveniji ostali 14 dni, potem pa se bodo spet vrnili v Nemčijo. Ta čas bodo obiskali svoje domove ter preživeli prijetne dni v krogu svojih domačih, starih znancev in prijateljev.

Senčne kostanje so posekali

Ob zgornjem kraju Cankarjevega nabrežja tam za Ljubljano so rasli stari senčni kostanji, ki so jih zdaj posekali in štrleje tudi s koreninami izkopali iz tal. Tako je zdaj tam videti kakor ob času vojske nemara tam kje na madriških ulicah. Debla, vejeve in okleške so delavci že odpeljali. Zdjaj so razkopali tla. Veliki kupi kamenja, gramoz in prsti stoje vsenaokrog. Nabrežje so prepregli z jarki. Regulirano bo, v te jarke pa bodo položili cevi in jih spet zasuli. Podobno sliko vidimo tudi v Gradišču, kjer je prostor ob pločniku prav tako razkopan in razgreben. Tudi tam bodo delavci opravili dela, ki so potrebna za kanalizacijo.

Plinske maske si bo treba omisliti

Povsod po svetu se dandanes ljudje pripravljajo za primer, če bi morebiti izbruhnila kakšna vojna. Bodoča vojna bo strahovita, ker bo prinesla razdejaje, kakor ga doslej prav gotovo še ni nobena. Posebno važno vlogo pa bodo v tej vojni igrali strupeni plini. Plinskim napadom bo izpostavljeno tudi civilno prebivalstvo v zaledju.

Tudi pri nas v skrbnosti, da nas ne bi prehiteli nepredvideni dogodki, nočemo zaostati. Naš ministrski svet je te dni izdal odlok, po katerem si morajo vsi državni uradniki nabaviti plinske maske do 1. septembra 1939, in sicer jih dobe pri tvrdki »Bata«.

Naš voditelj dr. Anton Korošec je včeraj obiskal Kamno gorico in Kropo

Bled, 3. avgusta.

Včeraj dopoldne je predsednik senata dr. Anton Korošec napravil kratek izlet v Kamno gorico in v Kropo. Ljudje so povsod silno hitro izvedeli za njegov prihod in pohiteli pozdravljati svojega voditelja, ki je bil izredno dobro razpoložen.

Misijski škof Ceng na Stajerskem

Maribor, 3. avgusta.

Kitajski škof msgr. Ceng, ki se je udeležil kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani, je obiskal na povabilo lavantinskega vladike dr. Ivana Tomažiča Stajerske. Včeraj se je pripeljal msgr. Ceng v spremstvu salezijanca dr. Srečka Zamjena v Maribor, kjer je kot gost mariborskega škofa dr. Tomažiča. Msgr. Ceng se je prišel osebno zahvaliti lavantinskemu vladiki za njegovo veliko pomoč, ko mu je poslal na Kitajsko 4 šolske sestre iz samostana v Slovenski Bistrici kot pomoč pri misijonem delu. Danes pa se je podal msgr. Ceng v spremstvu škofa dr. Tomažiča v Slovensko Bistrico, kjer je obiskal samostan šolskih sester. Slovenska Bistrica je oba cerkvena dostojanstvenika lepo sprejela. Mesto je bilo v zastavah, ljudje pa so se zbrali pred cerkvijo in na ulicah. Pred samostanom je bil slovesen sprejem in pozdrav. Škof msgr. Ceng bo ostal sedaj nekaj dni na Stajerskem. Udeležil se bo na povabilo škofa dr. Tomažiča ptujskih slovesnosti — proslave 700 letnice minoritskega samostana, obiskal bo najlepšo Marijino božjo pot na Stajerskem slovit Ptujsko goro, v Ptuju in Mariboru pa bo odprl misijonsko razstavo, ki je bila ob času kongresa odprta tudi v Ljubljani.

Navje je vse v cvetju

Menda ni obiskovalca, ki bi ga ne prevzelo dostojanstvo našega prelepega Gaja zaslužnih, saj lahko rečemo, da tudi druga, mnogo večja mesta nimajo tako lepo urejenih častnih pokopališč. Pomisliti moramo, da je Navje naš Panteon in naša Walhalla in kakor se še imenujejo podobna počivališča slavnih mož katerega koli naroda. Vendar pa je Navje mnogo premoale obiskano, saj je menda naše učiteljstvo, ki vodi mladino tudi z dežele v mesto, skoraj pozabilo v mladini užgati dolžno spoštovanje do naših nesmrtnikov z obiskom njih grobov. Doslej nam tudi še ni znana nobena podelska organizacija, ki bi bila ob svojem izletu v Ljubljano imeli na programu tudi obisk Navja. Toda o tej zadevi je pač najbolje, če naredimo piko.

Sedaj je Navje vse v cvetju, da vse Navje lahko imenujemo ogromen nagrobni venec pestrega cvetja. Deset tisoč cvetočih rastlin je vsajenih samo na gredi ob zidu, ki je dolga 100 m in 2 m široka, polno jih je pa seveda tudi po vsem evetočem Gaju nesmrtnih. V čast naših zaslužnih razkazujejo svojo lepoto petunje vseh vrst, vedno cvetoče begonije, raznovrstne fuksije, skromni ageratum, bohotne kane in mnogo drugih cvetlic, posebno zanimive so pa lantane, ki jih je šele lani spoznala Ljubljana pod Tivoljskim gradom. To so tiste lepe rožice s cvetovi rožne barve, ki imajo rumeno sredino, šele na Navju pa lahko spoznamo tudi lantano z rdečimi cvetovi in oranžno sredino. Najprej je cvetje rožno ali rdeče, a čim dalj je cvet odprl, tem večja je rumena ali oranžna sredina, dokler naposled skoraj ves cvet ni rumen ali oranžen.

Primeri se tudi, da tja namenjeni ljudje Navje ne morejo najti. Zato jim moramo povedati, da je Navje del starega pokopališča pri Sv. Krištofu in da pridete na Navje z Vilharjeve ceste, a z Linhartove morate iti po Robbovi ulici med Navjem in evangelijskim pokopališčem ter zaviti na desno h krasnemu portalu Navja. Gaj nesmrtnih je odprt vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18., seveda brez vstopnine.

V Skofji Loki postavljajo novo Marijino znamenje

Ze dolgih 15 let je minulo, odkar je znamenje Matere Božje na Mestnem trgu sneg hudo poškodoval. Srednji steber z Marijo, ki je držala Jezusa v naročju, se je bil zrušil. Stranska dva svetnika sv. Anton in sv. Rok pa sta ostala hudo poškodovana. Podstavek spomenika z oltarjem je dobival iz leta v leto več razpok, tako da se je bilo bati, da se bo vse tako pokvarilo, da ne bo mogoče prav ničesar več popraviti.

Vsi smo žutili, da je treba s tem spomenikom nekaj ukreniti, a dolga leta na odlučujočem mestu ni bilo pravega razumevanja. Ustanovil se je sicer sklad za popravilo tega znamenja, ki je v teku let dosegel 21.000 din, in še to več kakor polovico v zadnjih treh letih po trudu sedanjega župana. — Toda to je bilo tudi vse. Od prejšnjih uprav seveda človek ni pričakoval kaj takega. Sedanji župan se je pa tudi tukaj lotil dela z vso resnobo. Velikim njegovim uspehom za naše mesto se bo pridružil nov največji uspeh. Do 1. novembra 1939 bo stal na Glavnem trgu nov spomenik s prenovljenima sv. Antonom in Rokom ter s popolnoma novo soho Matere Božje. Kakor je »Slov.« dom »že poročal, so prejšnji teden delavci tvrdke Toman iz Ljubljane podrl staro znamenje prav do temeljev. Sedaj obklesujejo staro kamenje, v kolikor bo še porabno. Nov spomenik, ki bo prav take oblike kakor stari, bo zgrajen tudi prav na istem mestu. Srednji 3 m

Celjska razstava

Gospodarsko življenje v Celju in njegovi okolici je od leta do leta bolj živahno. Moderna industrija, podjetni trgovci, marljivi in vztrajni obrtniki ne zaostajajo za svojimi tovariši v drugih krajih širom Slovenije in Jugoslavije in naše mesto ne slovi samo po svoji divni okolici in njenih naravnih lepotah, temveč so tudi razna podjetja, industrijska, trgovska ali obrtniška, že davno opazljiva najširšo javnost na delo in uspehe naših gospodarskih krogov.

Ali se smemo zato čuditi, da je sklenilo nekaj podjetnih, delavoljnih mož osnovati tudi v Celju ustanovo, kakor jih imajo premnogi kraji tu- in inozemstva, in katerih namen je opozorjati domačine in ntujece na delo in proizvode svojih obrtnikov, trgovcev in industrijalcev ter drugih podjetij.

Srečno so bile prebredsne začetne težave potrebnih predpripav in leta 1937 je bila registrirana pri celjskem okrožnem sodišču zadruga z omejeno zavezo »Celjska razstava«, katere namen je prirejati razstave, zlasti vzorčne, za vse panoge gospodarstva; prirejati sejme za obrtne in industrijske izdelke; pospeševati razvoj domače obrti, industrije in trgovine ter dosega delstva; prevzemati zastopstva industrijskih, obrtnih in trgovskih podjetij za organizirano prodajo in nakup v krajevno določenih mejah ter izvrševati kolektivno in specialno trgovsko reklamo in propagando; prevzemati industrijska in trgovska zastopstva v pospešev, povzdigo in zboljšanja splošnega narodnega gospodarstva; izdajati in zaglagati gospodarske publikacije. Delokrog zadruge se razteza na kraje, ki težijo gospodarsko v Celje.

S temi pravili je bila tudi že začrtana pot nove zadruge in še v istem letu je priredila razstavo, na kateri je razstavila trgovina, obrt in industrija Celja in njegove bližnje in daljne okolice. Nad 30.000 prebivalcev iz vseh krajev naše kraljevine in zamejstva je prišlo tedaj na razstavišče. Sloves o delu celjskih obrtnikov, podjetnosti njegovih trgovcev in zmnožnosti njegove industrije se je pričel širiti in razstavna zadruga ni samo dokazala pravico do obstoja, izkazalo se je, da je njen obstoj za gospodarsko življenje Celja in krajev, ki težijo v Celje, naravnost potreben.

Tako imamo v Celju po enoletnem presledku zopet razstavo, ki jo je otvoril v soboto 29. julija ob 10 dopoldne njen pokrovitelj celjski župan dr. Alojzij Voršič. Tudi letos razstavlja pretežno celjska trgovina, obrt in industrija. Prišli pa so razstavljalci tudi iz Ljubljane, Slatine Radenci, Zagreba, Braslovč, Vršca, Kranja, Šoštana, Laškega, Zalea, Ljubnega ob Savinji, Maribora, Ptuja, Gradca, Prage in raznih drugih krajev.

Posebnost na razstavi so regulacijski načrti mesta Celja, oddelek društva »Rejce malih živali« ter razstava Filatelističnega društva »Celeja« iz Celja. V okviru Celjske razstave razstavlja tudi društvo »Slovenski lik« iz Ljubljane slike in kipe svojih članov, akademskih slikarjev in kiparjev: Franceta Kralja, Lojzeta Sušmelja, Franja Goloba in Adalberta Lipičnika.

Seveda tudi pri tej razstavi ne pogrešamo zabavišča in so na tem prostoru nastopili preteklo nedeljo dopoldne in popoldne »Trboveljski slavčiki«. Za ta umetniški užitek so bili številni obiskovalci upravi razstave zelo hvaležni.

Razstava bo odprta še do vključno ponedeljka 7. avgusta. Še pred njenim zaključkom pa lahko rečemo, da je odobor svoj namen v polni meri dosegel in to mu naj bo v zadovoljenje za ves njegov trud in delo, ki ga vrši v korist članov svoje zadruge in vsega mesta Celja. Letošnja razstava ponovno poudarja, da je ta ustanova potrebna in le želimo, da bi svoje prireditve kmalu lahko imela na lastnem prostoru in v lastnih zgradbah. Vodušek Ivan.

Murska Sobota

Avtobusna zveza Murska Sobota-Dol. Lendava. Dne 26. p. m. je bila odprta poštna vtobusna proga Murska Sobota-Dolnja Lendava. Avtobus vozi redno vsak dan in sicer iz Murske Sobotke zjutraj ob 5.43 skozi vasi: Rakitcan, Beltinci, Odranci, Crenševci, Hotiza, Kopa, Gaberje, Gornji Lakoš, Dolnji Lakoš in Dolnja Lendava, kamor pride ob 6.35. Po isti poti pelje iz Dolnje Lendave proti Murski Soboti zjutraj ob 6.47 in pripelje v Mursko Sobotu ob 7.40. S prvim septembrom bo vozil avtobus dvakrat na dan in sicer še popoldne ob 13.15 iz Murske Sobotke in ob 14.37 iz Dolnje Lendave. S to avtobusno progjo je bilo ustrezno prebivalcem gornjega dela dolnjolendavskega okraja, ki do sedaj niso imeli prometne zveze z Dol. Lendavo, razen železnice. Tako so morali prebivalci občine Beltinci, ki spadajo v dolnjolendavski okraj, kadar so imeli opravke v dolnjolendavskem glavstvu, sodežu ali davkarji, hoditi z železnico preko Ormoža, Čakovca v Dol. Lendavo, v kolikor se niso vozili s kolesom ali vozom, ki pa je tudi precej daleč.

visoki steber in soha Matere Božje z Jezusom v naročju bosta popolnoma nova. S tem znamenjem se bo Skoflja Loka zopet oddolžila svoji varuhinji Kraljici Slovencev — Mariji. Vsa dela bodo stala 31.000 din.

Skrivnost smrtne megle

Sedaj je Devorny končno lahko šel. Premišljujoč je stopal skozi tovarniške prostore. Niti trenutek ni več dvomil o tem, kateri okoliščini se mora zahvaliti za svoje povišanje. Zadnja ja videz postranska Lammerleyeva pripomba je vsebovala rešitev: ne zato, ker je rešil njegovo hčerko, — ne, ker je poznal profesorja, zato je bil imenovan za inženirja.

Uganka okrog profesorja je postala s tem še bolj temna in zagonetna.

XIV.

Ko je Devorny stopil iz tovarniškega poslopja in počasi skozi na pol temne ulice koračil proti domu, so se njegove misli usmerile drugam.

V svesti si je bil, da je veliki nevarnosti utekel na način, ki se ne da pojasniti. Ni bilo prvikat, da je prestal kako nevarnost, pač pa je bilo prvikat, da ni čutil tam nem niti veselja, niti zadoščenja. Kateri okoličin naj bo hvaležen za svojo rešitev? Zgolj slučaj? Mogoče, čeprav je bilo to vprav neverjetno. Mnogo bolj je govorilo vse za to, da je spet enkrat njegov »neznani prijatelj« z roko posegel v igro. Pa naj bo zgolj slučaj ali pa pomoč tistega tajinstvenega prijatelja, — na vsak način pa se more zahvaliti za svojo rešitev lastni prebrisanosti in prisebnosti.

Jasneje kakor kdaj prej se mu je posvetila zavest, da je listi neznani detektiv, ki je v nešteti primerih dokazal svoje sposobnosti, on, čigar pomoč je vpošteval celo newyorški kriminalni urad, — da je bil on tokrat pri tem svojevrstnem primeru komaj da nekaj več kakor lutka. Ravnal je točno po navodilih nekega tretjega, tistega neznanca, o katerem ni niti

30 z najmanjšo gotovostjo vedel, če je bil resnično prijatelj — in če ni morda ta prijatelj zasledoval svojih lastnih namenov. Tisto malo, česar se je bil Devorny dosedaj polotil na lastno pest, je bilo zgrešeno. Vse, kar je storil na nasvet neznanca, se je posrečilo in ga nekako popeljalo naprej. Sedaj spet tisto poznanstvo s profesorjem! Na ta enostavni način je postal inženir, kar bi se mu sicer pri vsej prekanjenosti gotovo ne bilo posrečilo.

Kakšno zvezo naj bi imelo to z Mutachorom? Zakaj sta želela prav tako neznanec kakor Lammerley, naj bi se z njim še bliže spoznal? Kaj ni bilo...

»Kennlbury« je dejal nenadoma tiho neki glas za njim. Devorny se je obrnil.

Tu je stal bradati zdravnik. Nemo je priklimal detektivu. Njegove poteze so bile mrzle in odbijajoče.

»Prosim?« je vprašal Devorny presenečen.

»Pojdite naprej!« je bruhal oni drugi zlobno.

Ko je Devorny ubogal nasvet, je stopil oni zraven njega.

»Tukaj!« Zdravnik mu je pomolil v pest stisnjeno roko.

»Vzemite neopazno vaš aparat!«

Z mislovito naglico je Devorny premislil. Kaj ni morda to spet past? Toda ne: mož, ki je aparat našel v njegovem žepu, vendar ni imel več potrebe, da bi nastavljal pasti. Odločno je Devorny prijel za mali v papir oviti zavojček in ga spravil skrbno v žep.

»Velja pet tisoč dolarjev!« je pojasnil oni drugi mrko.

Detektiv je presenečen pogledal.

A tako! Torej od tam je pihal veter! Takole majhno izsiljevanje...

»Še v glavo mi ne pade,« je odločno odvrnil. »Poleg tega nimam nobenega denarja...«

»Vi me smatrate gotovo za bedaka?!« je spregovoril bradač.

Devorny se je zasmejal.

»Če resnično mislite, da se bo dalo iz mene izsiliti kaj denarja...«

»Potem takem me smatrate za bedaka?!« ga je prekinil spet bradač. Nato pa je dejal počasi, naglašujoč vsako besedo: »Pet tisoč dolarjev! Denar sem seveda dobil že pred tem.«

Naslednji hip, še preden je Devorny našel čas, da bi postavil neko vprašanje, je njegov spremljevalec izginil v eni izmed temnih ulic.

Ta večer je čakalo Devornyja neznančovo pismo. Njemu se je celo zdelo, da ve, kaj mu ima oni sporočiti. Neznanec bo pisal, da ga je njegova, Devornyjeva, nerodnost veljala pet tisoč dolarjev. Naštevaj mu bo očitke in mu spet zatrljeval, da je vsako fotografiranje brez smisla... Tako zelo je bil prepričan Devorny, da bo dobil to pismo, da je, čim je prišel domov, takoj pohitel v svojo sobico. Pa je bil zelo razočaran, ko ni videl na svoji mizi običajne bele kuverte. Šele nato se je spomnil, da je vendar komaj osem ura in da je večina neznančevih pisem prišla ob poznejši uri.

Marion je danes sama morala skrbeti za zabavo. Sam je vneto bral neko knjigo o vzgoji kaktej, a Devornyjeve misli so bile vse povsod, le pri Marioninem pripovedovanju ne.

»Sicer vas pusti profesor pozdraviti, grof,« je rekla deklina nekoliko nevoljna zaradi njegove brezbriznosti. »Dejal je tudi, da bi ga spet enkrat obiskali.«

»Tako?« je vzkliknil detektiv z nanovo vzbujenim zanimanjem. »Je res to rekel? Takoj jutri bom stopil tja!«

Od tu in tam

Uredba, s katero se ustanavlja državno podjetje »Jugoslovska celuloza«, je bila pred dnevi objavljena v »Službenih novinah«. Novo podjetje se bo bavilo s predelovanjem lesa na kemični način, z izdelovanjem nebeljene in beljene celuloze ter s predelovanjem celuloze v končne proizvode. Sedež uprave družbe bo v Sarajevu. Za prodajo proizvodov v tujini pa bo skrbelo posebno zastopstvo v Parizu, katerega je prevzela neka francoska finančna skupina.

Zaradi svoje malomarnosti je umrl v strašnih mukah mladenič Risto Božić iz Travnika v Bosni. Fanta je pred dvema mesecema ugriznil stekel pes. Na vsa opozorila se fant ni zmenil, niti ni jemal injekcij, ki mu jih je predpisal zdravnik, katerega so na fantovo bolezen opozorili drugi ljudje. Pred nekaj dnevi pa je Božić zbesnel. Nihče ga ni mogel zgrabit, nakar so poklicali na pomoč šest policajev, ki so z izrednimi težavami Božića obvladali. Zvezanega so odpeljali v bolnišnico, toda preden so tjakaj prišli, je fant v groznih bolečinah izdihnil. Zaradi svoje malomarnosti in morda tudi nepoučenosti si je fant pripravil toliko gorja, preden je moral umreti.

Prisrčen sprejem so priredili sarajevski katoliki in Hrvatje novemu pomožnemu škofu dr. Smiljanu Čekadu, ki je prišel v mesto. V nedeljo ga bo namreč posvetil v škola bosanski metropolit nadškof dr. Ivan Šarič.

V Rusijo se bo vrnil vojni ujetnik Stevan Sidorov iz Slavkovec pri Vinkovcih. Pred 24 leti so ga bili Avstrijci ujeli in ga odvedli v Šrem. Mož se je tam oženil in imel potem štiri otroke. Kljub tako dolgi odsotnosti pa svoje domovine ni pozabil in se je že pred leti trudil, da bi dobil dovoljenje naših in sovjetskih oblasti za povratek v domovino. Slednjic so mu prošnje uspele, da je dobil potrebne dokumente. Prihodnje dni se bo vrnil v Rusijo, čeprav pravi sam, da si v domovini ne obeta prevelikih dobrot. Domovina je pa nazadnje le domovina.

Enajsti samostan pravoslavnih menihov je bil nedavno dograjen v Otvarko kablanski klisuri pri Užicki Požegi. Ljudje smatrajo listi hrib kot nekako sveto goro in pogostokrat obiskujejo tamšnje samostane in cerkve. Ze v poznem srednjem veku je bil tam tudi samostan, katerega pa so Turki pozneje porušili. Na pobudo škofa dr. Nikolaja Velimiroviča so na verniki zbrali toliko denarja, da so samostan na novo postavili. Veega akupaj je sedaj na istem hribu enajst samostanov, katerim pa se bo v nekaj letih pridružil še dvanaesti, katerega počasi grade.

V napadu ljubosumnja je po nedolžnem ubil četverjaro Kalčiča delavca Marko Vukelič iz Slavonskega Broda. Vukelič se je zaradi svoje pretirane ljubosumnosti stalno prepiral z ženo. Nazadnje žena ni smela z nikomur spregovoriti besedice. Ko pa je Vukelič nekele slišal, da lazi za ženo četvrti, je kupil samokres in sklenil obračunati s Kalčičem. Ko ga je srečal na cesti, je štirikrat ustrelil vanj. Kalčič je imel še toliko moči, da je povedal, da ni kriv, toda Vukelič je besen ustrelil nanj še štirikrat in ga ubil.

Z zanimivo pravdo o čebelah se bavi sodišče v Kolašinu. Nek sadjar je tožil čebelarico, češ, da so mu njene čebele obgrizle sadje na vrtni. Toženka pa trdi, da mu čebele niso povzročile nobene škode, ker da jedo samo gnilo sadje, ne pa zdravega. Za dokaz je predložila razsodbo v podobni pravdi, ko je nek vinogradnik tožil čebelarja, češ, da so čebele naredile škodo v vinogradu. Obtoženi čebelar se je takrat zagovarjal, da so čebele nasprotno naredile vinogradniku samo uslugo, ker so pojedle le nagnile jagode na grozdih, niso se pa dotaknile zdravih. Sodišče je takrat osvojilo čebelarjev predlog, naj se v dokaz njegove trditve naredi sledeč poskus: v čebelnjak so postavili šest zdravih grozdov in šest gnilih. Po preteku enega dneva so člani sodne komisije ugotovili, da se čebele niti dotaknile niso zdravih jagod, temveč so pojedle vse nagnile in gnile. Čebelar je bil takrat oproščen, zato pa ljudje s toliko večjim zanimanjem čakajo na izid druge tožbe.

Uredba o prodajanju in nakupovanju nepremičnin v obmejnih predelih zelo zanima predstavnike nemške manjšine v naši državi. S tem v zvezi je tudi obisk nemškega narodnega poslanca Trischlerja pri kmetijskem ministru in. Bešliču. Poslanec je posredoval, da bi se čim prej izdala nova uredba, ki ne bi vsebovala tako strogih predpisov glede nepremičnin ob mejah. Takoj nato pa se je dr. Trischler oglašil pri prosvetnem ministru Stevanu Čiriču in se z njim razgovarjal o šolskih vprašanjih nemške manjšine v naši državi.

Z belgrajsko »Politiko« ostro obračunavajo vsi hrvaški listi zaradi člankov Gligorija Božovića, ki je trdil, da so Srbi v Dalmaciji zapostavljeni in da jih Hrvatje sovražijo. Nekaj krepkih jih je na račun takih izmišljotin napisal tudi »Slovenec«. Hrvaški listi zamerjajo »Politiki«, kako je vendar mogla objavljati taka pisma, ko na drugi strani hoče s svojimi političnimi članki na ves glas povedati, da je za sporazum in proti vsem tistim, ki kalijo jasnice se ozračje v naši državi. Stališče »Politike« je toliko bolj zanimivo, ker se ni moglo opaziti, da bi vodstvo lista s kakršnimkoli pojasnili dalo vedeti, da se z vsebino Božovičevih člankov ne strinja ali pa, da bi se v kakšni drugi obliki opravičilo.

V velikem številu se bodo Zagrebčani udeležili velikega letalskega mitinga, ki bo v nedeljo v Ljubljani. Štirje zagrebški letalci bodo na svojih športnih letalih tudi tekmovali. »Juturni list« piše, da je ljubljanski Aeroklub eden najbolj agilnih v državi, prav kakor ljubljanski jadralci, ki so nastopali v velikim uspehom tudi že po Evropi. V Ljubljani so začeli amaterji graditi tudi športna letala, katere ne veljajo nič več kakor 40.000 dinarjev. Letalo je zgrajeno tako ekonomično, da porabi na 100 kilometrov le 5 n pol litra bencina, akcijskega radija pa ima 600 kilometrov.

S posojili za nizke obresti je sleparil po raznih hrvaških krajih neki Ivica Horvat. V vas se je pripeljal z avtomobilom in že s tem samim naredil na kmete velik vtis. Ko pa jim je ponudil še neomejena posojila za nizke obresti, je bilo kupčije kar preveč. Ljudje so vpisovali vloge za posojila in plačevali Horvatu večje denarje za kritje pisarniških stroškov. Ko so po njegovem odhodu pogledali, kaj so podpisali, so ugotovili, da so podpisali prvo vlogo v hranilnici, nikakor pa ne prošnje za posojilo. Povrh vsega pa so dobili nekateri potrdila z označbo neke hranilnice. Na vse zadnje so spoznali, da so naselili spretnemu goljufu, ki je pobral predume, za ceno posojila pa se bodo morali kmetje obrniti na druge poštene ljudi.

Živahne kupčije s hišami in parcelami Nad 6 milijonov prodanih hiš in parcel - Meje k. o. Ljubljana-mesto

Ljubljana, 4. avgusta. Ljubljanska zemljiška knjiga, ta zanesljivi barometer o gospodarskem stanju stolnega mesta Ljubljane in njene okolice, je zaznamovala julija prav zanimive posle tako glede kupčij s hišami in parcelami, kakor tudi glede najetja posojil v čednih zneskih. Tudi zemljiškopremetna komisija na okrajnem sodišču je imela julija prav obilo poslov. Splošno je bilo zaznamovano do 152 kupnih pogodb, pri katerih gre za celotno kupno vrednost 6.442.082 din. Sklenjene so bile velike milijonske kupčije, v okolici pa so bile prodane parcele tudi za malenkostne vsote od 500 din naprej. Veliko je še vedno povpraševanje po stavbnih parcelah v mestu, katerih cena se znatno dviga in je v nekaterih katastrskih občinah kv. meter od 100 din naprej do 1000 din in celo še višje.

Na drugi strani pa nepremičninski trg zaznamuje tudi ogromno število ponudb, ko so napredaj v mestu nove in stare vile, nove in stare stanovanjske hiše in nove trgovske hiše z obsejnim lokali. Tako zaznamujejo nad 100 ponudb za prodajo vil, hiš itd. v mestu. Njih prodajna cena znaša 13.400.000 din. Napredaj je med drugimi tudi neka nova trgovska hiša za 1.350.000 din.

Julija je bilo prodanih mnogo stavbnih parcel v k. o. Zgornja Siska, Dravljice, Stožice, Vič in Moste. Lepo in moderno opremljeno prodajalno ob Masarykovi cesti, kjer imajo železničarji za svojo zadrugo prodajalniške prostore, velika skladišča in tudi vinski klet z moderno urejenimi prostori, je sedaj »Fond za gradbo stanovanjskih hiš v območju področja ljubljanske direkcije državnih železnih«, ki je od leta 1931 naprej zgradil že mnogo železniških hiš, prodal »Nabavljali zadrugi uslužbencev državnih železnih« v Ljubljani vse zemljišče z vsemi gospodarskimi in drugimi poslopiji in vsem inventarjem za 2.700.000 din. Inventar je bil cenjen na 275.421 din. — Dedič dr. Gregorja Zerjave so prodali Zdravniški zbornici v Ljubljani in Pokojniškimu skladu za zdravniške vdove in sirote njim lastno polovico od hiše št. 10 v Dalmatinski ulici za 720.000 din. V tej hiši ima svoje uradne prostore že nekaj let omenjena zdravniška korporacija.

Kakšne so meje raznim katastralnim občinam Ljubljane? Stara Ljubljana je bila razdeljena v 9 kat. občin: Ljubljana-mesto, Sempetrsko predmestje I. del, Sempetrsko predmestje II. del, Poljansko predmestje, Karlovske predmestje, Trnovsko, Krakovsko, Gradiško in Kapucinsko predmestje.

Meje k. občine Ljubljana-mesto. Jedro najstarejše občine tvori pač kat. občina Ljubljana-mesto.

II. jugoslovanski gasilski kongres

Gasilstvo je v svetu danes krepko organizirano. Na prvem mestu naj omenimo »Comité Technique International de Prévention et d'Extinction du Feu« (Mednarodni tehnični odbor za preprečevanje in gašenje požarov). Ta organizacija, ki jo označujejo s kraticami C. T. I. F., se je ustanovila v Parizu l. 1929. Njena naloga je, da teoretično in praktično proučuje, kako na najbolj učinkoviti način preprečiti in gasiti požare; dalje da pospešuje preiskave o novih pridobitvah glede organizacije pomoči proti požaru in glede sredstev v ta namen; preizkuša nove izume na gasilskem področju; ter ustvarja in vzdržuje prijateljske zveze med gasilci in gasilskimi tehnikami vseh dežel. Doslej so v tej organizaciji, ki ji pripadajo tudi Jugoslavija, v celotnem znesku 11.173.906 din, dalje 422.123 kronskih in 13.386 goldinarških posojil. Mnoge hiše pa se ponašajo, da na njih še ni bila nikdar vplavana kaka hipotekna terjatev in da so hiše v pogledu bremen čiste ko golobčiki.

Zadnji čas je, da vse gasilske čete pošljejo prijave o udeležbi ljudi iz svojega okoliša. Kongresni odbor mora vedeti točno število udeležencev, da bo lahko obvestil železniško direkcijo zaradi ureditve prometne službe in vlakov.

Povsod se imate kongresno knjižico in znak! Gasilske čete naj poskrbe, da bo vsak udeleženec imel oboje. Knjižico in znak mora imeti vsak udeleženec kongresa, ker sicer ne dobi znižane voznine po železnici in tudi drugih ugodnosti ne. Zato kongresno knjižico z znakom spravite čimprej med ljudstvo!

Gasilski naraščaj bo imel na kongresu nalogo, da pokaže trdovitost gasilske misli in tako pritegne mladino v naše vrste. Storite vse, da se mladina v velikem številu udeleži gasilskega kongresa!

Prodajalcem jestvin, pijač in spominkov bo dodeljevala prostore kongresna pisarna v Gospodarski zvezi, Tyrševa cesta 29 (prilijče — veža), vsak dan od 18.30 do 20. Prodajni prostori bodo ob južni strani Stadiona.

Glavna gasilska kongresna pisarna ima svoje prostore v Gospodarski zvezi Tyrševa cesta 29, II. nadst., telef. št. 43-41.

Na gasilski kongres v gasilskih krogih ali v narodnih nošah! Pokažimo, da smo discipliniran narod! Vsek, ki ima narodno nošo, naj se kongresa udeleži v njej! Zlasti pri mimohodu pred domačimi in inozemskimi oddelki bo izredno lepo vplivala slikovitost narodnih noš iz vseh krajev naše države ob temnih gasilskih krogih!

Zastave in prapore prinesite s seboj! Ljubljana bo ob času gasilskega kongresa vsa v zastavah. Praproci in zastave pa bodo na ulicah še povečale pestrost in k sijaju naše slavnosti znatno pripomogle.

Iz Legije koroških borcev

V letošnjem letu, ko praznujemo 20. obletnico, odkar se je naše članstvo borilo za svojo domovino, se je v številnih krajih ustanovilo že več krajevnih organizacij, katerim se pridružijo v nedeljo, dne 6. avgusta nadalje tri organizirane postojanke.

Prva izmed teh treh bo izvršila ustanovitev kraj. organizacije — skupina v Rajhenburgu, kjer bo ustanovni zbor ob 8 zjutraj. Zboru, ki bo v gostilniških prostorih »Pod Lipno«, naj prisostvujejo vsi bivši borci iz Rajhenburga in okolice.

Tovariši bivši borci iz Koprivnice, Podređe ter okolice naj se zbere ob 10 v Koprivnici pri tov. inž. poročniku Danku, kjer se bo ta dan ustanovila druga kraj. postojanka Legije.

Vsi nekdanji borci, prijavitelji in tudi še neorganizirani iz Kozjeja in okolice, pa pidiše ob 10 dopoldne v občinsko posvetovalnico, kjer si boste ustanovili tretjo postojanko v enem dnevu.

Vsem trem ustanovnim zborom bo prisostvoval tudi zastopnik glavnega odbora iz Ljubljane, ki vam bo poročal o delu društva ter o potrebi, da skupno manifestiramo svojo voljo po izpolnitvi danih obljub.

Meje teko: Grad nizdol v ravni črti na Krekov trg, hiše nasproti Mestnem domu in ob Studentovski ulici se spadata pod to k. o., dalje teče meja čez Vodnikov trg ob nekdanji Mahrovi hiši do Zmajskega mostu, nato je meja desni breg Ljubljanice do Tromostovja, tu gre mejna črta na Marijin trg v Wolfovo ulico in naprej čez Kongresni trg v Vegovo ulico, Napoleonov trg, Emonske ceste, na Čopovo cesto do šentjakobskega mostu. Od tu gre meja ob desnem bregu navzgor do črte, ki vodi v Vožarski pot, nato čez Florjansko ulico preseka svet v ravni črti navzgor do utrdb in po glavnem grajskem dvorcu do gradu. Svet na severni strani spada že pod k. o. Poljansko predmestje. Kat. občina Ljubljana-mesto, ki je po obsegu najmanjša, meji na kat. občine Poljansko, Karlovske, Krakovsko in Gradiško predmestje, deloma tudi na Kapucinsko predmestje. Ta občina ima v zemljiški knjigi 4 debele, v letih 1880 do 1883 sestavljene knjige, in še manjši, pozneje napravljeni dopolnilni zvezek.

Zanimiv je pregled vknjiženih, a neizbranih starih in novih posojil. Mnogo je vknjiženih posojil v najstarejši avstrijski valuti, v starih goldinarjih. Ta posojila, ki niso izbrisana, datirajo celo iz leta 1830 naprej. Nekateri hišni lastniki so dobili posojila tudi od mestne občine ljubljanske. Tako je zapisano neko leta 1899 dano posojilo 10.000 fl., ki se je obrestovalo po 3%. V tej kat. občini so imeli svoje hiše razni plemenitiši, grofje, knezi, baroni in drugi velikaši. V zemljiški knjigi se še bleste njih imena, a drugače so rodbine že izginile. Dostikrat pa so zapisana kaj čudna imena. Tako je bil leta 1857 lastnik hiše št. 6 na Zabljeku (Froschgasse po nemško) neki Edmund Pelegeg. Plemenitaška rodbina Gerlicy von Gerlicze je sedaj neznana, posedovala je hišo št. 3 v Gosposki ulici. Nje lastnik je sedaj g. Karel Prelog. V njej se je pred vojno in še po vojni nahajala restavracija »Zlatorog«. Baroni Gussichi so izumrli. Lepo je ime Obilčnik. Neki Simon tega imena je leta 1872 posedoval hišo št. 8 na Krekovem trgu, sedaj last dr. Ana Kanský.

Nemški birokrati so nam zelo popačevali lepa slovenska imena. Tako beremo namesto pravih lastnika Zvana nemški »Schwann«, dalje je zapisan tudi Johann Draschill. Ko človek prelistuje n. pr. I. zvezek zemljiške knjige za k. o. Ljubljana-mesto, najde, da je v tem zvezku zapisanih posojil v celotnem znesku 11.173.906 din, dalje 422.123 kronskih in 13.386 goldinarških posojil. Mnoge hiše pa se ponašajo, da na njih še ni bila nikdar vplavana kaka hipotekna terjatev in da so hiše v pogledu bremen čiste ko golobčiki.

Stanovanjski odsek vlnjudo prosi vse lastnike hiš in najemodajalce, pa tudi zavode, gostinske obrate in zasebnike v Ljubljani, naj čimprej prijavijo razpoložljive sobe in število postelj, ki bi jih mogli oddati za čas gasilskega kongresa za prenočevanje udeležencev.

Izleti. V kratkem prejmejo vse gasilske čete okrožnico, iz katere bo razvidno, kam in kako se bodo ob priliki kongresa priredili izleti.

Izlet štev. 1 bo v dnevi 13., 14. in 16. avgusta. Odhod iz Ljubljane ob 8 preko Kranja mimo dvorca Brdo, Naklo na Bled, kjer smo ob 10. Ogled Bleda, izlet na Grad, vožnja s čolnom po jezeru ter možnost kopanja. Ob 7 zvečer odhod z Bleda in smo v Ljubljani ob 9. Cena vožnji brez kosila 45 din, s kosilom 65 din. Za izlet št. 2 v istih dneh kongresa bo tudi ob 8 zjutraj odhod iz Ljubljane. Dotiče se vseh krajev kakor zgoraj, vseh do Bleda, kjer bo postanek tri ure. Ob 1 odhod z Bleda v Bohinj, ogled Bohinja in vožnja s čolnom po jezeru in ogled slapa Savice. Ob 6 zvečer odhod z Bohinja in prispevimo v Ljubljano ob 9 zvečer. Cena temu izletu brez kosila 65 din, s kosilom 85 din. — Naj torej vsaka gasilska edinica do 11. t. m. sporoči pismeno Kongresnemu odboru koliko članov se namerava udeležiti teh izletov. Točnejša navodila v okrožnici.

Športne vesti

Ali bodo šli naši teniški tekmovalci v Ameriko? Na zadnji seji Jugoslovanske teniške zveze v Zagrebu je bilo sklenjeno, da pošlje naša zveza v Ameriko vse štiri naše najboljše igralce Franjo Punčeca, Draga Mititja, Josipa Pallada in Franja Kukuljeviča. Naše igralce bo vodil predsednik zveze dr. Čop. Jugoslovanska teniška ekipa odpotuje iz Zagreba 10. t. m. v Bremen odkoder gredo v Ameriko s parnikom »Evropac«.

Na seji je bilo končno še sklenjeno, da naša reprezentanca poluje v Ameriko le v slučaju, če bo država dala zaproseno podporo, ker Zveza sama nima dovolj sredstev, da bi lahko financirala potovanje v Ameriko. V to svrhu je odpotoval včeraj član predsedstva teniške zveze k ministrskemu predsedniku g. Cvetkoviču na Bled, da bi mu razložil položaj in potrebo podpore našim reprezentativcem za potovanje v Ameriko.

Po pisanju zagrebškega časopisa je znašal čist dobiček zadnjega dvoboja z Nemčijo komaj 70.000 din. Od tega zneska pa je morala Zveza izplačati še stroške za treninge, za žoge itd. tako da je v blagajni ostalo komaj še kakih 40.000 din. S tem zneskom pač ni mogoče računati, da bi zadostoval za potovanje v Ameriko.

Za nastop naših mušketirjev v Sarajevu in Zagrebu pred odhodom v Ameriko vlada veliko zanimanje. Pri tem nastopu bosta nastopila v posamični igri Punčec—Kukuljevič in Pallada—Mititja.

Poziv

Podjetja, ki vrše obrt rednega prevažanja oseb z motornimi vozili in niso zimeških izprememb voznega reda že ugotovila v veljavnem, oblastveno odobrenem voznem redu, pozivamo, da ugotove zimski vozni red in ga predložijo v odobritev brez-pogojno in pod izogibom posledic do konca meseca avgusta t. l.

Zimski vozni redi avtobusnih podjetij stopijo obenem z železniškimi v veljavo dne 8. oktobra 1939.

Posebej opozarjamo, da se je pri sestavi voznih redov ozirati na vozni red železnice, poštinskih avtobusov in tudi nedržavnih avtobusnih podjetij, radi česar jih je v primeru možne kolizije ugotoviti sporazumno.

Zimeške izpremembe železniških voznih redov so razvidne s stenskih voznih redov na železniških postajah, izpremembe voznih redov za poštne avtobuse pa je možno zaznati pri direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani.

Kraljeva banska uprava dravske banovine

Vremensko poročilo »Slovenskega doma«

Kraj	Barometer sko stanje	Temperatura v C	Temperatura v F	Relativna vlažnost	Veter (smernost, jakost)	Pada- vine m/m	Vrsta
Ljubljana	760,2	27,0	81	82	4 S,	—	—
Maribor	758,5	26,9	80	70	3 0	—	—
Zagreb	762,1	28,0	82	60	4 W,	—	—
Belgrad	761,3	31,0	88	70	4 SW,	—	—
Sarajevo	762,5	26,0	79	80	10 0	—	—
Viš	758,4	27,0	81	70	3 WNW,	—	—
Split	759,4	33,0	91	50	4 NE,	—	—
Kumovo	753,3	31,0	88	50	4 N,	—	—
Rab	760,5	28,0	82	60	0 E,	—	—
Šibenik	758,0	31,0	88	70	0 SW,	—	—

Vremenska napoved: Spremenljiva oblačnost, vroče vreme s krajevnimi nevihtami.

Koledar

Danes, petek, 4. avgusta: Dominik.

Sobota, 5. avgusta: Marija Snežna.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarnice: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; mr. Hočvar, Celovška cesta 62; mr. Garts, Moste — Zaloška cesta.

Dekliški krožek Pr. dr. Trnovo. Umrli je oče naše članice s. M. Brezelnik. Vabimo vse članice, da se udeležijo pogreba, ki bo v soboto dne 5. t. m. ob pol 17 iz hiše žalosti Velika žolnarska ulica (Trnovo). Odbor.

Poučna ekskurzija. Udruženje nastavnikov meščanskih šol — sekcija za dravske banovine v Ljubljani priredi za svoje člane poučno ekskurzijo po naši domovini od 15. do 29. avgusta t. l. Potovali bi: Ljubljana — Beograd — Mladonovac — Skole — Bitoli — Skopje — Kraljevo — Sarajevo — Ljubljana. Na potovanju bi vožnjo prekinjali v vseh znamenitejših krajih. Vožnja je četrtinska na brzdavku in stane za celotno potovanje le 304 din. Ekskurzija je posebno priporočljiva za učitelje zemljepisnega pouka. Vrtila se bo pa le, ako se prijavi 20 udeležencev. Prijavite se tovarišu predsednika na naslov: A. Fakiz, Ljubljana, Cesta XV. števil. 10. Prijave se bodo sprejemale do 10. avgusta. Natančnejša pojasnila bomo poslali prijaviteljem. — Sekcijski odbor.

Ob priliki velikega letalskega mitinga na letališču pri Devici Mariji v Polju bodo vozili za prevoz udeležencev v nedeljo, dne 6. avgusta t. l. vlaki z odhodom iz Ljubljane ob 13. uri 40 minut, 14. uri 15 minut in 15. uri točno. Iz Device Marije v Polju se bodo vračali vlaki ob 18. uri 30 minut, 19. uri točno in ob 19. uri 33 minut. Za vožnjo s temi vlaki se morajo potniki poslužiti nedeljskih povratnih kart po znižani ceni.

Foto-amaterska dela

In splošna fotografska dela vam najvestneje izgotovi foto-atelje

Mancini Anton :: Ljubljana :: Tržaška cesta

Letalom se sprejme vajeenec.

Pred otvoritvijo Mariborskega tedna

Obmejni Maribor, središče slovenskega Pomurja in Pomurja stoji tik pred otvoritvijo svoje velike gospodarske in kulturne revije: VIII. Mariborskega tedna, ki se prične v soboto, 6. t. m. dopoldne in zaključijo v nedeljo, 13. t. m. ponoči. Dela na razstaviščih, zabaviščih itd. se bližajo koncu, po Aleksandrovi cesti so že postavljeni drogi za zastave in mesto se pripravlja, da dostojno sprejme vse tisoče Slovencev, Jugoslovancev in tujcev, ki ga bodo v teh dneh obiskali.

Zanimanje za veliki Festival slovenskih narodnih običajev, s katerim se prične prireditve tedna v soboto ob 17.30 na stadionu SK Železnica, je naravnost ogromno ne samo v Mariboru samem, marveč tudi po vsej ostali slovenski zemlji in daleč čez njene meje. To zanimanje bo pokazal že sprejem, ki se pripravlja nastopajočim, ki se pripeljejo na glavni kolodvor v soboto ob 11.30 dopoldne. Nastop dopoldne in v nedeljo dopoldne ob 10 si bodo po vsej verjetnosti ogledali desetstisoč, saj bo skušal vsakdo izkoristiti izredno ugodnost četrtinske voznine za obisk Maribora in festivala.

Vsa pričakovanja presega letos tudi tekstilna razstava, nastanjena v Unionu in prirejena v tako velikem obsegu, kakor še nobena druga doslej ne v Mariboru, jugoslovanskem Manchesteru, ne kje drugje v kraljevini. Na njej se bo res v celoti pokazalo, kaj vse zmorejo naše velike, moderne in za tujino v nobenem oziru ne zaostajajoče tovarne, ki so zrastle v zadnjih 20 letih na naših obmejnih tleh. Ostale industrijske, obrtne in druge razstave bodo pokazale ves ostali gospodarski razvoj Podravja in Pomurja. Nič manj zanimive pa tudi niso kulturne razstave, me katerimi je zopet najpomembnejša gledališka.

Program zabav je letos izpopolnjen z novimi atrakcijami vseh vrst, posebej je pa treha opozoriti na zabavno gledališče, ki bo posebnost svoje vrste, kakršna Maribor še ni videl. Temu gledališču bo pridružena tudi razstava karikatur politikov in mariborskih osebnosti. Koncerti se bodo vrstili drug za drugim, prav tako športni in razni drugi nastopi. Za obisk je dovoljena od 1. do 17. avgusta polovična voznina po železnicih, za festival pa četrtinska.

Nagradno tekmovanje trgovskih izložb v Mariboru

Ob priliki »Mariborskega tedna«, v času, ko prispe v naš obmejni Maribor mnogo tu in iz inozemskih iz vseh možgih slojev, da si ogledajo ne samo Mariborski tedenc, ampak, da vidijo obenem gospodarski in kulturni napredek mesta samega, se je Slovensko trgovsko društvo v Mariboru s sodelovanjem Zdrženja trgovcev za mesto Maribor in Zadrugo »Mariborski tedenc« odločilo prirediti nagradno tekmovanje za najlepša in najučinkovitejša izložbena okna. Denarnih nagrad je šest: 1. 700 din, 2. 600 din, 3. 500 din, 4. 300 din, 5. 200 din, 6. 200 din. Lepa in nenagradna izložbena okna se bo nagradilo s posebno pismeno pohvalo in objavo v časopisu.

Tam, kjer se razodevajo vse skrivnosti graditve novih ladij

Nad 30% svetovne trgov. mornarice plove pod angleško zastavo in nad 50% vseh ladij je bilo zgrajenih v britanskih ladjedelnicah

Časi so danes že takšni, da mnogo rajši govorimo o stvarih, ki bi služile morebitni bodoči vojni, kakor pa o tistih, ki bi služile miru in ga tudi v resnici, ne samo na papirju, utrdile. Tako je v današnjih časih tudi mnogo več govorjenja o vojnih brodovih raznih držav, kakor pa o trgovskem brodogradu, čeprav bi tudi to zaslužilo vso pozornost. V naslednjem naj napišemo nekaj o angleškem brodogradu in graditvi ladij, ki plovejo po vseh morjih na zemlji.

Angleži so odvisni od trgovske mornarice

Nad 30 odstotkov svetovne trgovske mornarice plove danes pod angleško zastavo in preko 50 odstotkov vseh ladij je bilo zgrajenih v britanskih ladjedelnicah. Graditev ladij na Angleškem je brez dvoma ena najstarejših angleških gospodarskih panog. Veliko Britanijo tvori nekaj otokov, in graditev ladij je dajala že od nekdaj tamkajšnjemu prebivalstvu potrebnega zasluga in kruha. Pa ne samo v davnih časih, tudi danes je ta panoga gospodarstva ostala eden najpomembnejših činiteljev angleškega življenja. Vseh 40 milijonov Angležev je ogvisnih od prekomorske trgovine, stanje trgovske mornarice pa je končno tudi odvisno od ladjedelnic.

»Kraljica Elizabeta« - 50.000 ton kovine

Kako ladje grade, je nam, ki nimamo prilike tega doma opazovati, malo znano, čeprav je nad vse zanimivo. To je takorekoč skrivnost zase. Ladja, kadar plove po odprtem morju, se zdi tako živa, tako nekaj popolnega, kakor da je ne bi moglo zgraditi človekove roke, pač pa da je nekaj »rojenega«. Vendar pa zgraditev ladij ni nič drugega kot uspeh najpotrebnijšega dela, poleg tega pa je treba imeti tudi primerno tradicijo, ali bolje rečeno, zadostni ekumeni s tem poslom. Zgraditev ladij »Kraljica Elizabeta« je zahtevala 50 tisoč ton kovine, za napeljavo primerne razsvetljave pa nič manj kot 4.000 milj žice. To so pač številni podatki o tem, koliko materiala je bilo treba za takšno veliko ladjo. To pa seveda še ni vse. Treba je primerno izurjenih in izobraženih delavcev, ki se na ta posel dobro razumejo, poleg tega pa še velike previdnosti in neoporečne vestnosti pri delu. Predno so na primer postavili samo eno ploščo na kljun »Kraljice Elizabete«, so naredili

nad 7000 poskusov z voščenimi modeli

Predno je voščeni model dobil pravilno obliko, t. j. takšno, kakršno ima današnja ladja »Kraljica Marija«, je moral prepluti več tisoč milj po baze-

nih laboratorija. Graditelji so pri tem morali upoštevati vse možne kvarne vplive, ki bi se utegnili pojaviti. Le s takšnim, nadvse vestnim delom se je posrečilo zgraditi to največjo in najhitrejšo ladjo sveta.

Bazeni za poskuse in pisarniški prostori, kjer inženirji grade modele, so tihi kraj, kjer se odigravajo vse skrivnosti, ki so v zvezi z graditvijo nove ladje. Za srednje veliko potniško ladjo je treba izdelati povprečno približno 15.000 načrtov prej, predno je vlija ena sama jeklena plošča. Velika, razkošno opremljena ladja, zahteva še mnogo več. Treba je misliti na načrte za vsako ploščo, za vsako električno napeljavo, za zračenje in napeljavo vode. V načrtu mora biti podana velikost in oblika vsakega okna ter model vsake plošče, ki jo bodo izdelali v kovnici. Ko so izdelani vsi ti podrobni načrti in ko so tudi odobreni in potrjeni, se šele začne prava graditev ladij. Delo potem primerno porazdeli — ta porazdelitev je tudi že določena v načrtih — tako da je 70 odstotkov celotne konstrukcije že izdelane, predno ladjo sploh začno graditi.

Med tem časom sklepajo pogodbe za oddajo dela, zaposlujejo razne obrtnike, ki delajo vsi hkrati na ladij. Danes je

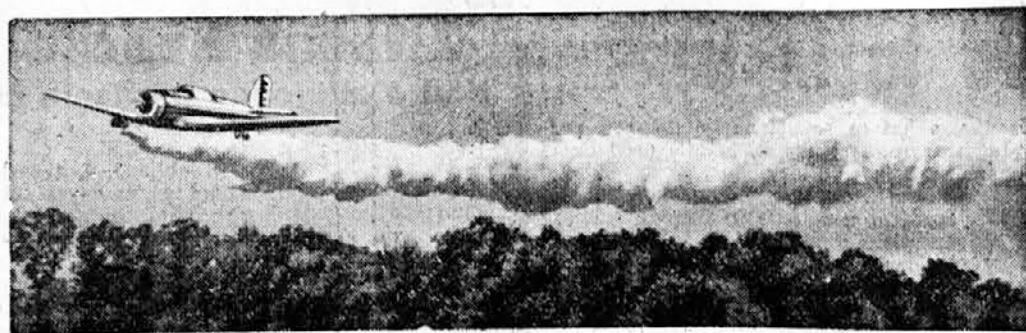
v angleških ladjedelnicah zaposlenih 130.000 ljudi

pri tem pa ni všteta kraljeva ladjedelnica. Računajo, da 25.000 tonsko ladjo zgrade delavci v treh mesecih neprekinjenega dela in če delajo najmanj po tri ljudje na vsako tono, in sicer obrtniki zunaj ladjedelnice. Meseca aprila so bile sklenjene pogodbe za 190 novih angleških trgovskih ladij, ki bodo skupna imele 850.000 ton.

Prva kraljeva ladja »Osveta« iz hrastovine

Južna Anglija je prava domovina angleškega ladjedelništva. Šele tedaj, ko so pri graditvi ladij začeli v glavnem uporabljati jeklo, se je ta velika industrija preselila bolj na sever. Prvo ladjo kraljeve mornarice, ki je nosila ime »Osveta«, so zgradili na reki Temzi in sicer iz hrastovine lesa, tam kjer danes stoji takojšenovana »Kristalna palača«. Za lesene galeje, s katerimi je izvojeval admiral Nelson toliko sijajnih zmag na morju, pa ni znano, kje so bile zgrajene. Reka Clyde, »ki je zgradila mesto Glasgow«, je zibelka modernega ladjedelstva. Parnik »Britania«, prvi britanski parnik, ki je preplul Atlantski ocean, je bil zgrajen v Clydebanku, siva škotska reka pa je doživela tudi dni, ko so tam epustili v morje sijajne najmodernejše ladje »Queen Mary«, »Queen Elisabeth«, »Empress of Britain« in največje bojne ladje današnjega angleškega brodogradu.

Pri graditvi trgovskih ladij zavzema prav tako

Slika z zadnjih letalskih vaj v Združenih ameriških državah: Vojno letalo zavija gozd v umetno meglo.

častno mesto kot Clydebank tudi Belfast. Lahko bi rekli, da danes skoro ni pristanišča na svetu, kjer ne bi bila vsidrana vsaj ena ladja, izdelana v teh dveh angleških ladjedelnicah.

V kratkih besedah se ne da povedati vsega, kar je v zvezi z graditvijo nove ladje. Po delih v risalnicah, kjer si belijo glave inženirji, se začne sestavljanje lesenih plošč. Tu se pojavljajo prvi obrisi, ki jih bo imela zgrajena ladja. Medtem ko iz železnih peči prihajajo vlitte plošče in železne prečke, se izdeluje model nove ladje. To je prvi postopek pri delu, pri katerem se inženirjeva zamisel urešničuje.

Najsvečanejši trenutek v ladjedelnicah

Je brez dvoma tedaj, ko spuščajo v morje novo ladjo. Seveda tedaj še ni do kraja zgrajena. Vsa ladjedelnica je v zastavah, delavci pa v prazničnem razpoloženju. Njihova ladja gre prvič v svoji element. Navada je, da tedaj ob trupu nove ladje razbijejo steklenico šampanjca. Vse druge ladje, ki so v bližini, pozdravijo svojega novega »tovariša« s sirenami. Nova ladja pa ne zaplove takoj na odprto morje, pač pa najprej v poseben bazen. Tu šele namestijo vanjo stroje, tanke za olje in drugo. Pridejo umetniki in obrtniki, ki spremene »surovo« ladjo v prijetno bivaljško. Vse stroje so izdelali že prej posebej in jih tudi posebej preskusili. Potem jih morajo razdreti in na ladjo spet znova sestaviti.

»Ne pozabite na Mačko!«

Graditelji so ob izročitvi ladje dolžni podati tudi episek vseh, tudi najmanjših stvari, ki so na ladij. V zvezi s tem poročajo o zabavnem dogodku, ki se je pripetil tedaj, ko so spuščali v morje ladjo »Manchester«. Medtem ko so to ladjo gradili, je povrgla na njej mačka mlade. Delavci so jo sprejeli kot gosta, in episku, ki so ga graditelji morali predložiti, ko so ladjo izročili, je bila tudi mačka s svojimi mladiči. Napisana je bila poleg tega še pripomba: »Ne pozabite na hrano za mačko!«

Od časa Henrika VIII. se je zgodilo samo enkrat, da angleške ladjedelnice niso bile na prvem mestu na svetu. To je bilo tedaj, ko so v Ameriki začeli graditi hitre ladje. Danes pa je dejstvo, da nad 30 odstotkov oceanских ladij plove pod angleško zastavo. To dokazuje moč angleške trgovske mornarice. Prav tako pa so Angleži lahko ponosni, da iz njegovih ladjedelnic prihaja nad polovico trgovskih ladij, vsaj po tonazlu.

Pisan drobiž

Snovi je prišlo v Green Mauten Damu (Colorado) do prave bitke med 400 stavkajočimi delavci in 350 delavci, ki so prišli na delo pri gradnji velikega jezusa. Med spopadom je nekdo z razstrelivom poglaval v zrak en most. Šest delavcev je bilo ranjenih. 300 članov nacionalne garde je s pomočjo tankov zavzelo postojanko v vasei. Stavka se je 19. julija začela zaradi delavske zahteve, da se sklene nova kolektivna pogodba.

Nemški pilot Gabler je dosegel v sredo nov svetovni rekord v vrsti lahkih letal. S svojim majnim letalom je startal na letališču v Friedrichshafnu ob 1.30 in prišel na letališče Vaenes na severnem Švedskem, s čimer je potolkel rekord za skoro 300 km. Doedanjši tovrstni rekord so imele Združene države s 1631 km.

Trimoltni bombnik se je zaletel v vrh Sier-ra Junquera v Španiji. Vsi trije člani posadke so se ubili.

Po objavljenih statistikah je bilo poslovanje denarnih zavodov v Madridu v preteklem mesecu osemkrat večje kakor v aprilu.

Po pisanju libanonskega tiska je bil v pokrajini Badiel Jamil odkrit judovski urad, ki se je bavil s prodajo arabske zemlje v Libanonu. Kupci zemljišča so bili izključno judovske delniške

družbe. Vas Al Francis na libanonsko-palestinski meji je prešla na ta način popolnoma v judovske roke. Tukajšnji listi ponovno opozarjajo na nevarnost, ki nastaja za Libanon zaradi položaja v Palestini in zaradi vse bolj močnega in nezakonitega judovskega naseljevanja. Listi pozivajo vlado, naj izda odločne ukrepe, da bosta Sirija in Libanon zaščitena pred judovsko nevarnostjo.

Letalo Lufthanse, ki se je vračalo iz Bangkoka, se je takoj po startu v letališčem v Rangoonu vnelo. Letalo je popolnoma uničeno. Trije potniki in posadka pa so ostali nepoškodovani.

Grški službeni list objavlja ukaz, po katerem so pomiloščeni vsi tisti, ki so bili zaprti zaradi lanskoletnega upora na otoku Kreti.

Na pobudo zavoda za turistiko se bo v Ravelu zgradil Wagnerjev dom, v katerem se bo nahajala koncertna dvorana, Wagnerjev muzej in plošče, na katerih so posnete posamezne Wagnerjeve opere.

Španska nacionalna sindikalna organizacija je začela zidati 3.000 hiš za delavske stanovanj. Hiše bodo stale 20 milijonov peset in bodo stale v okraju Vallecasu. Ko bodo te hiše dogradili, začno zidati novo kolonijo, tako da bo vsega skupaj zgrajenih 9.000 hiš.

Med Milanom in Brusljem so uvedli novo letalsko zvezo. Polet bo trajal 2 uri in 45 minut.

O priliki osme mednarodne razstave kinematografije umetnosti, ki jo bodo odprli 8. avgusta v Benetkah, bodo prirejene v Benetkah zelo zanimive manifestacije. Spored obsega poleg drugega tudi razne gledališke predstave, mednarodne športne tekme in tradicionalno tekmo 55 ribičskih ladij. Ob začetku razstave bodo predvajali nemški film »Guverner«.

Iz Jaena poročajo, da je neki avtobus strmel zaradi pokvare motorja v prepad. Osem ljudi se je ubilo, 6 jih je pa ranjenih. Z avtobusom so se peljali falangistična dekleta namenjena v Jaen, da izroče dragocenosti, denar, zlato in srebro, ki so ga nabrale za državo.

Stalna italijanska komisija, ki skrbi za to, da bi se vrnilo čim več Italijanov iz tujemstva v domovino, je nadaljevala svoje delo. Da bi italijanski izseljencem omogočila zaposlitev doma. Komisija je sklenila razširiti svoj delokrog tudi na kmetijsko polje in zaposliti večje število Italijanov, ki se vračajo v domovino, na farme v Libiji in v pokrajini Littoria.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 4. avgusta: 12 Odmervi iz naših krajev (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Sramotljive fantije — 14 Napovedi — 14.30 Napovedi, poročila — 15.30 Kotiček SPD (g. dr. Svetozar Hraš) — 15.40 Nac. ura — 20 Nikola Cvejič poje hrvaške narodne (plošče) — 20.10 Ženska ura: Pravica in dolžnost današnje matere (ga. Angela Vode) — 20.30 Vesel živaleki krog VIII.: Zdalj prišli smo v znamje leva: svet nam novo silko kaže, skrita sila je ne laže, čujmo, kaj nam razodeval Pisan večer, ki ga izvajajo člani rad. igral. družine. Sodelujeta Jožek in Ježek, vmes nekaj plošč — 22 Napovedi, poročila — 22.30 Angleške plošče.

Sobota, 5. avgusta: 12 Ploščo za ploščo brž zavrtimo, naprave veselo v venček spojmimo! — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Ploščo za ploščo brž zavrtimo, naprave veselo v venček spojmimo! — 14 Napovedi — 17 Otroška ura: a) Selma Lagerlöf: Kako je Niels Holgerson popotoval z divjimi gosmi. Povest v nadaljevanjih. b) Gasperček v novih dogodivščinah (zvočna lutkovna igra) — 17.50 Pregled sporeda — 18 Prenočni promenade koncerta iz Rog. Slatine — 18.40 Pogovori s poslušalci — 19 Napovedi, poročila — 19.40 Nac. ura — 20 O znanosti in kulturi (g. urednik dr. Al. Kuhar) — 20.30 Prenočni simfonični koncert iz Rogške Slatine. Dirig. D. M. Sijaneč — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Fantije na vsi.

Lojze Pajtlar:

BEG IZ TUJSKE LEGIJE

Bilo je dosti govorjenja, a konec koncev so mi le dali posteljo. Tudi na jesti in pitju niso pozabili in so bili do mene kaj prijazni, kakor so ponavadi vsi južni ljudje.

Drugo jutro me povede eden od policajev v trdnjavo Saint-Jean.

St. Jean — staro, sivo zidovje s stolpi, med katerimi se v ozadju blešči morje. Tam se je začelo in tam se je končalo moje legionarstvo!

Stražnik je moje papirje izročil službojujočemu častniku, se poslovil prijazno in mi je želel dosti sreče.

Zadnje prijazno slovo od Evrope! Častnik, ki me je dobil v roke, je bil starejši mož, sivih las, oči predirnih, ustnice tenkih, jeznih, da me je že njegov pogled preplašil.

Vprašal me je osorno, pa tolmaču: »Ali veš, kaj delaš?«

Mirno sem mu pritril.

Namignil je vojaku, naj me odpelje skupno sobo, kjer so čakali že drugi. Bilo jih je 15 in vsi so imeli tisti cilj ko jaz: Legijo!

Bil sem zdaj tudi uradno sprejet v Legijo, na kratko, suho in brez ceremonij. Skoraj se mi je zdelo žal poti čez pet

držav za to neznatno dejanje v Marseju! Drugo jutro ob devetih je bil glavni pregled. Kdar se tu preстал preizkušnjo, je bil dober za Legijo. Moral sem delati sto raznih gibov in okretov, pritiskati z nogo, dvigati bremena, skakati, padati, teči, da sem se pošteno utrudil.

A trud ni bil zastoj, preстал sem zadnjo skušnjo za Legijo!

Potem so mi dali dve uri časa za premislek. A kaj naj bi bil premišljeval zdaj tu, po vsem tem dolgem romanju, pred ciljem?

Popoldne sem podpisal pogodbo za pet let. Dokler legionar ne podpiše, je še vedno čas, da se premisli in se vrne. A takih je malo...

Cez tri dni sem stal s 40 tovariši v pristanišču, od koder smo pod večer odpotovali v Oran v Afriko...

Počasi smo se zibali čez sinjo lužo, ki loči Evropo od Afrike. Nič nisem utegnil misliti nazaj. Pot z ladij je bila prezanimiva za mene, ki sem takrat bil prvič na daljši vožnji po morju. Toliko je bilo treba ogledovati, toliko spoznavati, biti priča čudnemu zahodu in noči, delfinom in srečanjem z ladjami, ki so se vračale v Evropo!

Na ladij me je najprej nagovoril neki Čeh, ki mi je svetoval, naj grem v ladijsko kuhinjo pomagat, če sem pameten in imel bom vsega dosti! Res sem šel in ni mi bilo žal, saj sem imel vsega na pretek. Spal sem na krovu, kjer sem privezal ladijsko plahto ob kabino na eni in velikega zaboja, ki je stal poleg jambora na drugi strani. Tudi drugi so poizkušali, pa jim ni šlo, potem so me postirali gledali, ko sem se udobno gugal v viseči postelji, medtem so oni pa spali, to se pravi, skušali spati na vročih, trdih tleh.

Tretji dan — bilo je ponedeljek dopoldne, smo prispeli v Oran, belo mesto na afriški obali. Na njem ni dosti Afrike.

Iz pristanišča nas je povedel starejši podčastnik v legionarsko vojašnico, katera je bila zgrajena v maverskem slogu. Vojašnica je bila rumenkasta, zamazano poslopje v pokvarjenem etebričastem maverskem slogu. Za njenimi zidovi in omrežji se je začelno legionarsko življenje.

Dva meseca sta bila pretekla, kar sem jo mahnil od doma. Po nekončnem romanju, čizenju in prevlačenju sem zdaj stal na afriških tleh, ikal v zamegljenem ozračju nad mestom puščavskega soja in ugaibal, kaj me čaka za temi velikimi, mračnimi vrati legionarske vojašnice.

Zdalj sem se prvič domislil doma in domovine — zdaj pred neznanom bodočnostjo v neznanem evetu.

Toda nisem utegnil udajati se srcu, ki se je prebudilo v meni. Odprla so se

vrata in bil sem v domu tujskih legijonarjev — oranski vojašnici...

In začel sem spoznavati, kaj je legijonarsko življenje. Ko smo se na dvorišču postavili v vrsto, so nas še enkrat poklicali po imenu, nakar so nam takoj odkazali delo.

To je bila Tujeka legija?

Eni so šli v kuhinjo, drugi pometat, tretji snažiti hodnike, ne da bi nas bil kdo vprašal tudi le za ime.

Mene in nekega Poljaka je podčastnik odpeljal v drvarnico, kjer nama je pokazal nekaj zaboj, katerega bi popravila.

Vsi smo bili še polni sanj o junastvih, ki nas čakajo ter smo začeli godrnjati. Podčastnik je robato zaklel, da se je pobleknilo ter zatulil:

»Dosti ste lenarili na ladiji! Če mislite, da je Legija svinjak za lenuhe, se strahovito moti. Tega čaka krvava šola. Torej dečki, zdaj smo na jasnem. Hopi!

Stienili smo zobe ter prišli za orodje. Zdalj smo bili v Legiji, pod strogo in neumljeno legijonarsko postavo. Kaj smo hoteli drugega kakor poslušati!

Jasno afriško nebo iz naših sanj se je začelo sumljivo temniti. Namesto orožja so nam dali v roke metle, namesto nad Beduine, so nas spustili nad konječke fige — junaštva so bila tako daleč kakor dom...

Stavit grem, da se je ta trenutek v marsikom — in ne nazadnje v meni — zbudil prvi kes...

Ko je divji podoficirski mož odšel,

sem prevrnil zaboj, izročil nama v po-

pravilo ter sedel nanj. Poljak je prekril roke in stopil predme. Ne vem, kateri je ta trenutek gledal bolj mrko — jaz ali on.

Pljunil je v kot ter dejal:

»Barošek!«

Ker je pri tej besedi pokazal nase, sem domnel, da je Barošek njegovo ime. Stori sem po njegovem vzgledu ter ga seznanil z imenom svojih očetov. Do tu sva se veak v svojem jeziku še kar razumela.

Drugo vprašanje, ki eva si ga imela pojasniti, je bilo, odkod iz katere. To je šlo težje, a nazadnje sva se le domenila, da je on Poljak, jaz pa Slovenec.

Pogovor je postajal živahnejši.

Sprva sem mislil, da je tovariš pri tem nelegionarskem delu tudi novinec. Čeprav sem njegovo vrbavevsko poljsko ščebetanje le steska razumel, sem vendar zvedel dosti naveda.

Pri pogovoru sva si pomagala z vsemi besedami, kar jih je kateri premoget, nazadnje sva se še najbolje razumela, če sva govorila vsak tako, kakor nama je Bog dal.

Ko je prišel podčastnik gledat, kako napreduje najino delo, sva hitela vzdigo-

vati tisti zaboj, da je kapalo od naju. Ko je spet izginil, sva lepo sedla, elekla pol svojih cap in prižgala vsak polovičko. Cigarete je imel Poljak, bile so slabe, kakor so slabe le francoske cigarete, seveda tiste, ki jih kade vojaki, kakor eva bila midva.